

8.2.2022

Etelä-Suomen yhteistyöalueeneuvottelu

Aika: 8.2.2022 klo 9.00 – 12.00

Paikka: Teams

Yhteistyöalueen edustajat

Kymenlaakso

Annikki Niiranen, toimitusjohtaja

varalla Marja-Liisa Mäntymaa, johtajaylilääkäri

Vantaa-Kerava

Timo Aronkytö, väliaikaisen valmistelutoimielimen pj.

Helsingin kaupunki

Juha Jolkkonen, sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Päijät-Häme

Marina Erhola, hyvinvointikuntayhtymän toimitusjohtaja

Etelä-Karjala

Tuula Karhula, terveystoimialan johtaja

Keski-Uusimaa

Pirjo-Laitinen Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Länsi-Uusimaa

Jaana Koskela, valmistelujohtaja

Itä-Uusimaa

Ann-Sofie Silvennoinen, VATE:n puheenjohtaja, sosiaali- ja terveystoimen johtaja

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Teppo Heikkilä, hankejohtaja

Pelastustoimen edustaja

Jyrki Landstedt, pelastusjohtaja

Ministeriöiden edustajat

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja

Taina Mäntyranta, johtaja, STM, varapuheenjohtaja

Minna Saario, johtaja, STM

Antti Kuopila, erityisasiantuntija, STM

Pekka Tulokas, valmiusjohtaja, STM

Sirkku Pikkujämsä, lääkintöneuvos, STM

Harri Jokiranta, ohjelmapäällikkö, STM

Päivi Nerg, alivaltiosihteeri, VM

Teemu Eriksson, finanssineuvos, VM

Janne Koivukoski, pelastusneuvos, SM

1. Tilaisuuden avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja Kari Hakari avasi kokouksen klo 13.02 ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Todettiin läsnäolijat sekä käytiin asialista läpi.

2. YTA-valmistelun liittyvää ajankohtaista

- **YTA-asetusten valmistelu:** Johtaja Taina Mäntyranta esitteli YTA-asetusten valmistelun tilannetta. Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueista (91/2022) on hyväksytty 27.1. valtioneuvoston istunnossa. Järjestämislain 36§ ja 37§ mukaisten asetusten valmistelua varten kootaan työryhmä, jossa olisi edustettuna kaikki hyvinvointialueet. Suunnitteilla on myös työryhmän alainen työvaliokunta, joka osaltaan valmistelisi asetusten sisältöä. Asetukset on suunniteltu annettavan kesän 2022 jälkeen. Aiemmissa YTA-neuvotteluissa keskustellun pohjalta on myös todettu, että alueiden valmistelua voitaisiin tukea laatimalla mallipohja YTA-sopimukselle.
- **Valmius ja varautuminen:** Johtaja Pekka Tulokas esitteli järjestämislain 50§ mukaisen asetusvalmistelun tilannetta. Valmiustoiminta perustuu kuntien, hyvinvointialueiden, YTA-tason sekä kansallisen tason yhteistyöhön. Yhteistyösopimus valmistellaan sote-järjestämislain 36 §:ssä tarkoitettujen valmiuden ja varautumisen tehtävien osalta yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Valmiuskeskusten valmistelu on erityisen tärkeää sovittaa yhteen kansallisesti, YTA-tasojen välillä. Myös YTA-alueiden yhteisen työryhmän perustamista on keskusteltu. Valmisteluun liittyen toivotaan matalalla kynnyksellä yhteydenottoja ministeriöön.
- **TKKI erillisvalmistelu:** Johtaja Taina Mäntyranta esitteli kuluva vaalikauden TKKI-valmistelua. TKKI:n strategisia tavoitteita ryhdytään valmistelemaan osana kansallisten strategisten tavoitteiden prosessia. Rahoituksen osalta vuonna 2022 valmistellaan AMK-harjoittelukorvausten siirtoa palvelujärjestelmälle valtion varoista korvattavaksi sekä EVO-korvausselvityksiä erikoislääkärikoulutuksen osalta. Rakenteiden osalta valmistellaan teknisiä muutoksia OSKE-asetukseen, jotta hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyvän siirtymäkauden toiminta mahdollistuu. Mahdolliset laajemmat muutokset edellyttävä erilliselvitystä.
- **Yliopistosairaalaselvitys:** Lääkintöneuvos Sirkku Pikkujäämsä esitteli yliopistosairaaloiden roolien, tehtävien ja rahoituksen kokonaisuutta. Valmistelutyö pohjautuu eduskunnan lausumaan EV 111/2021. Selvitys yliopistollisten sairaaloiden tehtävistä ja rooleista HVA-rakenteessa julkaistiin joulukuussa 2021. Lainsäädännön valmistelua tehtävien ja yliopistollisten sairaaloiden yhteistyöhön liittyen on tehty vuoden 2021 lopusta alkaen. Valtio ei tule sääntelemään hyvinvointialueiden organisoitumista aiheeseen liittyen. Tehtävien rahoittamisen vaihtoehtoja valmistellaan valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön virkamiestyönä.

Muistutettiin, että terveydenhuoltolaki ja keskittämis- ja päivystysasetus ovat voimassa, joten poikkeuslupia tulee hakea hyvinvointialueiden kautta (ei kuntien tai sairaanhoitopiirien).

Todettiin että eduskunnan Länsi-Pohjan ja Itä-Savon keskussairaaloita koskevan lausuman osalta hallitus antaa esityksen eduskunnalle kevätistuntokaudella 2022.

Lisäksi on käynnissä selvitys liittyen julkisomisteisiin yhtiöihin ja alihankintoihin.

3. Yhteistyöalueiden lakisääteiset tehtävät lyhyesti

Ei todettu tarvetta käsitellä tehtäviä erikseen.

4. Yhteistyöalueen valmistelun nykytila

4.1. Toimeenpanon tilanteesta YTA-alueella.

Eriyasisiantuntija Antti Kuopila esitteli YTA-alueen tilannekuvakatsauksen. Tilannekuvakoonti tulee muuttumaan kevään aikana siten, siten, että se tarkastelee jatkossa tehtäväkokonaisuuksien valmistumisen sijaan alueen valmiutta ottaa tehtäväkokonaisuus vastaan. Kansallisessa tilannekuvakoonnissa valtaosa YTA-tasojen tehtävien tavoiteaikatauluista on ajoitettu alkamaan maaliskuusta 2022.

4.2. Missä vaiheessa YTA-sopimuksen valmistelu on, miten se on organisoitu ja mikä on aikataulu?

Hankejohtaja Teppo Heikkilä (HUS) esitteli YTA-alueen valmistelun tilannetta. Etelä-Suomen YTA-sopimuksen valmistelua ei ole vielä aloitettu johtuen Uudenmaan sisäisen valmistelun keskeneräisyydestä, mutta todennäköisesti kesälomien jälkeen päästään käynnistämään YTA-sopimuksen laadintaa. Uudellamaalla erityishuomio on tällä hetkellä hyvinvointialueiden toiminnan käynnistämisen lisäksi Uudenmaan keskinäisen yhteistyön rakentamisessa. Ensin valmistellaan HUS-yhtymän perussopimus ja sen jälkeen on vuorossa HUS-järjestämissopimus sekä muun keskinäisen yhteistyön jäsentäminen. Käytännössä HUSilla / Uudellamaalla mahdollisuus lähteä liikkeelle YTA-valmistelussa vasta kun Uudenmaan sisäisessä valmistelussa on päästy riittävästi eteenpäin.

HYKS-erva järjestämissopimusta ollaan päivittämässä kevään 2022 aikana ja se toimii osaltaan pohjana tulevalle YTA-sopimuksellekin, vaikka kyse on jatkossa enemmästä kuin vain erikoissairaanhoidosta.

HUS-Järjestämissopimuksen valmistelun osalta laki edellyttää sopimuksen tekemistä 2024 loppuun mennessä – tavoitteena on kuitenkin saada sopimus voimaan jo 2022 loppuun mennessä. Valmisteluun on asetettu hyvinvointialueiden ja HUSin yhteisiä valmisteluryhmiä. Ryhmät on jaettu teemoittain: esim. työnjako, palvelukokonaisuudet, innovaatiotoiminta, valmius ja varautuminen ym. HUS-järjestämissopimusvalmisteluun liittyviä keskeisiä teemoja ovat: nykyisen työnjaon ja yhteistyön kuvaus (lakisääteinen velvoite 2022 loppuun mennessä), pysyvät yhteistyörakenteet -> yhteistyön jatkuva kehittäminen sekä työnjaon ja yhteistyön kehittämiskohteiden tunnistaminen.

Yhteistyö alueen sisällä koetaan kuitenkin toimivaksi ja nykyisen erva-alueen yhteistyö toivotaan jatkuvan hyvänä, vaikka toimijoiden määrä kasvaakin.

4.3. Onko jostain jo sovittu hyvinvointialueiden kesken?

Investointien kohdalla alueen suuri huoli on lainanottovaltuuksien riittämättömyydestä. YTA-tasolla on kuitenkin pystyttävä sopimaan investointisuunnitelmasta ja siinä on huomioitava tuottavuuden parantumisen kautta myös selkeä takaisinmaksuaika investoinneille.

Tietojärjestelmäratkaisut ja tiedonhallinta koetaan uudistuksen onnistumisen kannalta oleellisimmaksi kysymykseksi. Apotti on monella alueella käytössä, mutta ei kaikissa, alueella onkin tarve kehittää järjestelmien yhteentoimivuutta.

Vastuu häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen on alueilla ja tässä YTA voi toimia tukena. Tämän vuoksi yhteistyö YTA-tasolla ja soten ja pelastustoimen välillä on saatava toimimaan, vaikka

esim. pelastustoimen puolella ei vastaavaa rakennetta lain pohjalta olekaan. Tällä alueella Uudenmaan erityisratkaisu on huomioitava osana kokonaisuutta.

Tutkimus- koulutus- kehittämis- ja innovaatiotoiminnan osalta esim- sairaaloiden ja yliopistojen välinen suhde on oleellinen. Iso haaste on rahoituksen turvaaminen osana kokonaisuutta, sillä TKKI-rahoitus on välttämätön investointi tulevaisuuteen. Rahoituksessa on myös huomioitava, että Yo-tasoinen rahoitustarve ei jakaudu kaikille hyvinvointialueille tasaisesti, eikä sitä huomioida yleiskatteellisen rahoituksen määrätymisperusteissa.

5. Asetusvalmistelusta ajatuksia alueilta asetuksilla täsmennettäviksi asioiksi

Ei erityisiä nostoja asetusvalmistelussa huomioitaviksi aiheiksi, todettiin että ehdotuksia voi toimittaa asetusvalmistelua varten perustettavalle työryhmälle.

6. Ehdotuksia YTA-neuvottelujen toteuttamisesta jatkossa

Todettiin, että alueet saavat neuvotteluiden jälkeen palautekyselyn neuvotteluiden kehittämiseksi.

7. Muut esille nousevat asiat

Ei muita asioita.

8. Tilaisuuden päätös

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 11.57.